

Хоча, не дивлячись на те, що порядок укладання значних правочинів детально врегульований Законом України «Про акціонерні товариства», жодна норма ані цього Закону, ані будь-якого іншого нормативного акта не визначає правових наслідків його порушення, в тому числі можливості визнання такого правочину недійсним. У даному випадку суди за аналогією застосовують положення статті 72 Закону України «Про акціонерні товариства», яка передбачає можливість визнання правочину, в якому є заінтересованість, недійсним через порушення процедури його укладання. Але при цьому постає питання, з яких підстав визнавати значний правочин недійсним, як такий, зміст якого суперечить законодавству (частина 1 статті 203 Цивільного кодексу України), або такий, що вчинений особою без достатнього обсягу дієздатності (частина 2 статті 203 Цивільного кодексу України). Наразі однозначної позиції з цього питання, в тому числі у суддів, немає.

Рекомендацією щодо вирішення корпоративних конфліктів є вдосконалення правового регулювання діяльності та функціонування акціонерних товариств, з метою недопущення невідповідностей у нормах законодавства та виникнення корпоративних конфліктів.

ВІДШКОДУВАННЯ СУДОВИХ ВИТРАТ НА ПРАВОВУ ДОПОМОГУ В ГОСПОДАРЬКОМУ ПРОЦЕСІ

Середа А.П., студент магістратури ННІПП НАВС

Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри господарсько-правових дисциплін ННІПП НАВС Загорняк Н.Б.

Право на правову допомогу є одним із найважливіших прав, яке закріплене Конституцією України – ст. 55 – «Права і свободи людини і громадянина захищаються судом». Дана стаття Конституції України знайшла своє закріплення і в Господарському процесуальному кодексі України в ст 1. Лійсно, алже в сфері господарювання досить часто виникають випадки коли врегульовати спір шляхом переговорів не властяться і ловолитись зветятися до господарського суду за захистом своїх порушених або оспоруваних прав. Зрозуміло, що звернення до суду має наслідком понесення стороною певних витрат. Стаття 44 до зазначених витрат відносить: судовий збір; сум, що підлягають сплаті за проведення судової експертизи, призначеної господарським судом; витрат, пов'язаних з оглядом та дослідженням речових доказів у місці їх знаходження; оплати послуг перекладача; оплати послуг адвоката; інших витрат, пов'язаних з розглядом справи.

Слід звернути увагу, що в господарському процесі на відміну від цивільного чи адміністративного відшкодуванню підлягають саме послуги адвоката, а не інших представників. Ця позиція відображена в інформаційних листах Вишого господарського суду України від 14.07.2004 за № 01-8/1270 та від 14.12.2007 № 01-8/973.

Щодо суми витрат, які підлягають відшкодуванню, та їх документальне підтвердження, слід зазначити наступне. Згідно п. 6.3 Постанови Пленуму Вишого господарського суду, від 21.02.2013 № 7 «Про деякі питання практики застосування розділу VI Господарського процесуального кодексу України» відшкодування цих витрат здійснюється господарським судом шляхом зазначення про це у рішенні, ухвалі, постанові до наявності документального підтвердження витрат, як-от угоди про надання послуг щодо ведення справи у суді та/або належно оформленої довіреності, виданої стороною представникові її інтересів у суді, платіжного доручення або іншого документа, який підтверджує сплату відповідних послуг, а також копії свідоцтва адвоката, який представляв інтереси відповідної сторони, або оригінала ордеру адвоката, виданого відповідним адвокатським об'єднанням, з доданням до нього витягу з договору, в якому зазначаються повноваження адвоката як представника або обмеження його прав на вчинення окремих процесуальних дій. Якщо цих документів не надати до господарського суду до закінчення провадження по справі, суд може відмовити у відшкодуванні витрат, так як вони фактично не понесені стороною по справі. Слід зазначити, що розмір витрат, які підлягають

відшкодуванню, в Господарському процесуальному кодексі України чи інших нормативно-правових актах не встановлено (ані найнижчої, ані найвищої межі). Згідно п. 6.5 вищезазначеної Постанови, господарський суд, вирішуючи питання про розподіл судових витрат, має враховувати, що розмір відшкодування названих витрат, зокрема на послуги адвоката, не повинен бути неспіврозмірним, тобто явно завищеним порівняно з ціною позову. У зв'язку з цим суд з урахуванням конкретних обставин, зокрема ціни позову, може обмежити даний розмір з огляду на розумну необхідність судових витрат для даної справи. В той же час практика показує, що суд, як правило, задовольняє витрати на правову допомогу адвоката, які в майнових спорах складають 10-15 % від ціни позову.

Можна зробити висновок, що законодавець передбачив можливість відшкодування витрат, понесених стороною на правову допомогу, тільки у разі, якщо така допомога надавалася адвокатом. Це є особливістю господарського процесу, адже в цивільному та адміністративному процесі передбачено відшкодування судових витрат на правову допомогу, надану фахівцями в галузі права, які не є адвокатами.

ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Лукач І.В., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: старший викладач кафедри господарсько-правових дисциплін ННІПП НАВС Пономарьова Т.С.

Господарським кодексом України законодавчо встановлено, що «підприємництво – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку».

А деякі дослідники у визначенні підприємництва виділяють одну із його основних функцій – застосування інновацій та нестандартного підходу до вирішення справ.

Проблема забезпечення захисту прав і законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності нині набула особливої значимості у зв'язку з тим, що у статті 42 Конституції України вперше закріплено право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом: «Кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Підприємницька діяльність депутатів, посадових і службових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування обмежується законом. Держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монополієм становити на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція. Види і межі монополії визначаються законом. Держава захищає права споживачів, здійснює контроль за якістю і безпечністю продукції та усіх видів послуг і робіт, сприяє діяльності громадських організацій споживачів».

Захист прав суб'єктів підприємницької діяльності регулюється і гарантується нормами цивільного і господарського права. Загальні положення про свободу підприємницької діяльності містяться у Господарському кодексі України. Згідно із ст.43 ГК України підприємці мають право без обмежень самостійно здійснювати будь – яку підприємницьку діяльність, яку не заборонено законом. Особливості здійснення окремих видів підприємництва встановлюються законодавчими актами.

Для підприємців нерідко проблемою є правильний вибір та ефективне використання і застосування передбачених законодавством засобів захисту - тих правових засобів, за допомогою яких можна запобігти, припинити, усунути порушення прав. Щоб змусити або спонукати правопорушника припинити дії, які порушують право підприємця, або запобігти таким діям, необхідно знати положення законодавства, що регулює різні засоби захисту, і вміти їх застосовувати, бо саме від знання законодавства і вміння захищати свої права та інтереси залежить успіх та результат діяльності підприємців.